

ความเป็นไปได้ของนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

THE FEASIBILITY OF FIRST THILAND SPECIAL ECONOMIC ZONE ESTABLISHMENT
IN TAK

บุหงา ศรีรัตนภมร พรนภา เตียสุธิกุล และวิมล หอมยิ่ง
Bu-nga Srirattanaprom, Pornnapa Tiasuthikul, and Wimon Homying

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และ 3) เพื่อศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะทางในการปรับปรุงความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของ ประเทศไทย จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบผสม การวิจัยเชิงปริมาณใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการ วิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยแบบขั้นตอน ส่วนการวิจัย เชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้บริหารภาคประชาชนรัฐ เอกชน จำนวน 45 คนวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ในการแปลความ การตีความ ผลการวิจัย พบว่า 1) ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรก พบว่า ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจ พิเศษโดยภาพรวมมีความคิดเห็นด้วยอยู่ระดับมากและรายด้านความเหมาะสมของที่ตั้งมีความคิดเห็น ด้วยอยู่ระดับมาก 2) ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจ พิเศษ โดยรวม พบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวมีความผันแปรของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ร้อยละ เท่ากับ 78.30 ($R^2=0.783$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารภาค ประชาชน รัฐ และเอกชน มีความคิดเห็นว่าความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดย ภาพรวมมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุดและ 3) ปัญหาและข้อเสนอแนะทางในการปรับปรุงความเป็นไป ได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษพบว่า ปัญหาในเรื่องแรงงานภาษีการค้ากระเป๋ยบทางราชการ ความโปร่งใสการบริหารของภาครัฐ ปัญหาอาชญากรรมข้ามประเทศและปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่วนข้อเสนอแนะ ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้ง ภาครัฐและเอกชนและรัฐวิสาหกิจในการผลักดันให้สำเร็จ

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to study the feasibility of the special economic zone establishment, 2) to study the factors affecting the feasibility of the special economic zone establishment, and 3) to study the problems and recommendations for the feasibility improvement of the first special economic zone establishment in Tak, Thailand. The mixed research method was quantitatively and qualitatively applied. The quantitative research was conducted by using a questionnaire with the 0.98 reliability for data collection from 400 samples. The statistical data analysis was done by using percentage, average, standard deviation, and stepwise multiple regression. The qualitative research was conducted by structurally interviewing from 45 purposive samples. The data analysis was the content interpretation. The research results were found that 1) the feasibility of the special economic zone establishment overall agreed at the high level and the aspect of the appropriate location agreed at the high level, 2) the factors affecting the feasibility of the special economic zone establishment were all independent variables having the predicted capability 78.30% ($R^2 = 0.783$) at the 0.05 level of the statistical significance; in addition from the interviews, the executives of the people sector, the government sector, and the private sector overall agreed with the feasibility of the special economic zone establishment at the highest level, and 3) The problems for the feasibility improvement of the special economic zone establishment were about labor, commerce tax, law regulation, transparency, international crime, and environment; therefore, the recommendations were the knowledge provision to people about the special economic zone establishment and the all cooperation from private, government, and state enterprises sectors for accomplishment.

คำสำคัญ

เขตเศรษฐกิจพิเศษความเป็นไปได้และการจัดตั้ง

Keywords

Special Economic Zone, Feasibility and Establishment

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศที่มีการกำหนดขอบเขตแน่นอนเป็นเขตเศรษฐกิจเฉพาะที่มีการเลือกใช้นโยบายพิเศษที่เปิดกว้างและยืดหยุ่นต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศมากกว่าเขตอื่น ๆ ในประเทศ ซึ่งเขตที่รัฐบาลจีนดำเนินนโยบายพิเศษในการอนุญาตให้วิสาหกิจต่างชาติหรือส่วนบุคคลรวมทั้งจีนโพ้นทะเล และเพื่อนร่วมชาติฮ่องกงและมาเก๊าทำการลงทุน

ในประเทศจีน ภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษผู้ลงทุนชาวต่างชาติจะได้รับสิทธิพิเศษทางการค้าในเรื่องของการนำเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ การนำเข้าวัตถุดิบการนำเข้าชิ้นส่วนประกอบ การส่งออกสินค้าสำเร็จรูป การได้รับส่วนลดและยกเว้นในเรื่องภาษี ดุลบัญชีเงินตราต่างประเทศและการโอนกำไร ออกนอกประเทศ สิทธิการใช้ที่ดิน สิทธิการเช่าอาคาร และการพักอาศัยของนักธุรกิจต่างชาติ ครอบครัวและผู้ติดตาม ในลักษณะพิเศษเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นเขตเศรษฐกิจที่ประเทศจีนเลือกใช้นโยบายที่พิเศษและมาตรการที่ยืดหยุ่นในการดึงดูดเงินทุนจากภายนอก โดยเฉพาะเงินทุนต่างชาติที่ทำให้เกิดนวัตกรรมสร้างสรรค์กล่าวในด้านประโยชน์ที่ได้ เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นหน้าต่างของหน้าและสนามทดลองของการเปิดประเทศปฏิรูปเศรษฐกิจและการรังสรรค์ความทันสมัยของประเทศ เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นบทสรุปและทางลัดของหนทางการพัฒนาที่พิเศษ กลไกที่พิเศษนโยบายที่พิเศษ (ซุ่คักตี้ จรูญสวัสดิ์, 2548) ในความเป็นไปได้ของเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศจีน มลฑลเสี้ยนเจิ้น เขตเศรษฐกิจพิเศษจูไห่ เขตเศรษฐกิจพิเศษเซี่ยเหมิน เขตเศรษฐกิจพิเศษซันโถว เขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะไหหลำ โดยความเป็นจริงปัจจุบันทุกมณฑล ทุกเมืองยังคงมีเขตในลักษณะเศรษฐกิจเปิดของตนเองที่ดำเนินนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ ไม่ว่าจะดูจากความหมายในมิติใดก็ยังคงเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ (วริศรา ภาณุวัฒน์, 2556)

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษภายในประเทศ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในขั้นเบื้องต้น โดยศึกษาแนวคิดเบื้องต้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งในพื้นที่ที่มีความเหมาะสม มีศักยภาพ มีโอกาสและความเป็นไปได้ของไทยในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ และแนวทางการพัฒนาในอนาคต ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษหมายถึงพื้นที่ที่มีการดำเนินเศรษฐกิจแบบเสรีนิยมมากกว่าพื้นที่อื่น ๆ ของประเทศ โดยเป้าหมายส่วนใหญ่ ได้แก่ เพื่อส่งเสริมการค้า และการลงทุนจากต่างประเทศ (กิตติพล โชติพิมาย, 2551) ซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดการลงทุนจากในประเทศและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถของประเทศกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดนซึ่งรวมถึงปัญหาการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างผิดกฎหมายปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาการค้ายาเสพติดทั้งนี้กลยุทธ์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษประกอบด้วย (1) การสร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่โดยระยะแรกเน้นบริเวณชายแดนเพื่อใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน (2) การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยและการลงทุนต่อเนื่องของไทยในประเทศเพื่อนและ (3) การจัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและสินค้าเกษตรลักลอบจากประเทศเพื่อนบ้าน (กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน, 2557)

สภาพพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ในความเป็นมาและพัฒนาการของเทศบาลนครแม่สอด เทศบาลนครแม่สอด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเภทเทศบาลนคร ตั้งอยู่ในเขตอำเภอแม่สอดจังหวัดตาก เป็นเทศบาลนครที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2553 ประวัติเทศบาลนครแม่สอด แต่เดิมเมื่อก่อนปีพุทธศักราช 2480 มีฐานะการปกครองท้องถิ่นโดยขึ้นอยู่กับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน มีที่ว่าการ

อำเภอและมีหน่วยงานของแผนกการต่างๆ คือ แผนกมหาดไทย แผนกที่ดิน แผนกสัสดี แผนกคลัง แผนกศึกษาธิการอำเภอ แผนกสรรพสามิต แผนกสรรพากร แผนกอัยการและมีหน่วยงานที่เป็นเอกเทศอีก คือ สถานีตำรวจภูธร ไพรชณีย์ ศาลจังหวัดแม่สอด ตรวจคนเข้าเมืองจังหวัด ป่าไม้ สหกรณ์ ด้านท่าออก และสถานีวิทยุชุมชน ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงยกฐานะจากเทศบาลตำบลแม่สอด เทศบาลเมืองแม่สอดและเทศบาลนครแม่สอดเกิดขึ้นในสมัยที่นายเทอดเกียรติ ชินสรนันท์เป็นนายกเทศมนตรีและเทศบาลนครแม่สอดกำลังดำเนินการยกฐานะเป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด” เพื่อพัฒนาสู่การเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดอีกไม่กี่ปีข้างหน้า (สุมาลี วงษ์วิจิตร และคณะ, 2547) ซึ่งในการพัฒนาประเทศทุกรัฐบาลมีแนวคิดเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ เพื่อมิให้การพัฒนาระงกตัวเฉพาะในเมืองใหญ่โดยการใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โลกในยุคไร้พรมแดน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้วยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลกอีกด้วย (อดิเรก ฟันเขียว, 2557)

จากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก โดยความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากว่ามีปัจจัยใดบ้างที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก ควรมีลักษณะอย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มั่นคงในการแข่งขันขยายการส่งออกและมีเรียนรู้การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

การวิจัยเรื่องความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทยจังหวัดตาก ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามในการวิจัยไว้ 2 ประการ คือ

1. ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทยจังหวัดตาก มีลักษณะเป็นอย่างไร
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทยจังหวัดตากมีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 3 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะทางในการปรับปรุงความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรคือ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาพื้นที่การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 ภาคประชาชนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาดจำนวนทั้งสิ้น 165,364 คน

กลุ่มที่ 2 ภาครัฐใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาดจำนวนทั้งสิ้น 28 คน

กลุ่มที่ 3 ภาคเอกชนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด จำนวนทั้งสิ้น 112 บริษัท

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณคือผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มที่ 1 ในการตอบแบบสอบถาม กำหนดจำนวนด้วยวิธีของ Taro Yamane โดยใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % โดยกำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนได้ไม่เกิน 5 % โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายจากจำนวนประชากร เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามอำเภอประกอบด้วย 1) อำเภอแม่สอดจำนวน 170 คน 2) อำเภอพบพระจำนวน 136 คน และ 3) อำเภอแม่ระมาดจำนวน 94 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 400 คน

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้วิจัยได้กำหนดคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ภาคประชาชนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาดโดยสัมภาษณ์ระดับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

กลุ่มที่ 2 ภาครัฐใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาดโดยสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารของอำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

กลุ่มที่ 3 ภาคเอกชนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอแม่ระมาด โดยสัมภาษณ์ระดับผู้จัดการในการประกอบการของอำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

2.3 ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้ศึกษาค้นคว้าข้อมูล ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2556 - มิถุนายน 2557

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรต้นประกอบด้วย

1.1 การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษได้แก่ 1) ด้านวัตถุประสงค์ 2) ด้านความเหมาะสม 3) ด้านการสนับสนุนและ 4) ด้านสิทธิพิเศษ

1.2 การสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษได้แก่ 1) ด้านการค้า 2) ด้านการลงทุน 3) ด้านการตลาด 4) ด้านการจ้างงาน และ 5) ด้านสร้างความเชื่อมั่น

1.3 การบริหารการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำที่เหมาะสม 2) ด้านความพร้อมในการบริหาร 3) ด้านกฎระเบียบในการบริหาร 4) ด้านมีความรู้ความเข้าใจในการบริหาร และ 5) ด้านมีศักยภาพในการบริหาร

2. ตัวแปรตาม คือ ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก 6 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านที่ตั้งที่เหมาะสม 2) ด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน 3) ด้านกลไกการบริหารงานของภาครัฐ 4) ด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสาร 5) ด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาชนและ 6) ด้านประชาสัมพันธ์

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่กัน โดยแยกการวิจัยประกอบด้วย

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยนำไปใช้กับภาคประชาชนใน 3 อำเภอ คือ อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระและอำเภอแม่ระมาด ของกลุ่มที่ 1 ซึ่งแบ่งแบบสอบถามประกอบด้วย 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งตอนที่ 2 ถึง ตอนที่ 5 ได้ใช้การคำตอบเป็นแบบมาตราส่วน (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ ไม่เห็นด้วย เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 6 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญ ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยนำหนังสือนำตนเองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ถึงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดด้วยตนเอง

1.3 ผู้วิจัยอธิบายการกรอกข้อมูลแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนไป

2. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ๆ และผู้ประกอบการต่าง ๆ ที่ต้องการดำเนินการสัมภาษณ์ เพื่อแจ้งความประสงค์ในการสัมภาษณ์กับกลุ่มที่ 1 ภาคประชาชน โดยสัมภาษณ์ระดับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภออำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คนกลุ่มที่ 2 ภาครัฐ โดยสัมภาษณ์ระดับผู้บริหารของอำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คนและกลุ่มที่ 3 ภาคเอกชน โดยสัมภาษณ์ระดับผู้จัดการในการประกอบการของอำเภอ อำเภอละ 5 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน

2.2 นัดหมายวันเวลาและสถานที่สำหรับการสัมภาษณ์ทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ ตามที่นัดหมาย

2.4 ถอดเทปบันทึกคำสัมภาษณ์พร้อมทั้งวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อนำมาประกอบการสรุปผลการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลและเก็บข้อมูลที่ได้นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด นำมาวิเคราะห์โดย

1.1 ใช้สถิติค่าร้อยละ และการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในภาวะระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น

1.3 ใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยแบบขั้นตอน (Stepwise Regression Analysis) เพื่อเลือกตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยนำมาจัดกลุ่มคำตอบวิเคราะห์รายชื่อ และวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) โดยสรุปการสังเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลแต่ละประเด็นต่อไป

ผลการวิจัย

1. ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก พบว่า ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.71) และรายด้านประกอบด้วย ด้านความเหมาะสมของที่ตั้งด้านกลไกการบริหารงานของภาครัฐด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ด้านประชาสัมพันธ์ มีระดับความคิดเห็นด้วยมากและส่วนด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาชน มีระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากพบว่า การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษการสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและการบริหารการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมีอิทธิพลร่วมกันต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากโดยรวม ($Y(X)F = 718.240$, $p\text{-value} = .000$) ซึ่งทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากโดยรวมได้ร้อยละเท่ากับ 78.30 ($R^2=0.783$) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารจากกลุ่มที่ 1 ภาคประชาชน กลุ่มที่ 2 ภาครัฐ และกลุ่มที่ 3 ภาคเอกชน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากพบว่า ด้านที่ตรงเหมาะสมด้านสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานด้านกลไกการบริหารงานของภาครัฐด้านระบบเทคโนโลยีและการสื่อสารด้านการมีส่วนร่วมภาคประชาชน และด้านประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมมีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะทางในการปรับปรุงความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากพบว่า สภาพปัญหาความเป็นไปได้ของการการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากประกอบด้วย 1) ปัญหาแรงงาน 2) ปัญหาทางภาษีการค้า 3) ปัญหาทางภาษีการค้า กฎระเบียบทางราชการ ความโปร่งใสการบริหารของภาครัฐ ปัญหาอาชญากรรมข้ามประเทศและ 4) ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ปัญหาต่าง ๆ ปัญหาความปลอดภัย ส่วนข้อเสนอแนะความเป็นไปได้ของการการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากประกอบด้วย 1) ควรกำหนดขอบเขตในการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดให้ชัดเจน 2) ควรให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและสร้างความเข้าใจถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประโยชน์และสิ่งที่จะได้จากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ 3) ควรให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนและรัฐวิสาหกิจในการผลักดันให้สำเร็จ/ประชาชนในพื้นที่ต้องได้รับประโยชน์โดยตรงและสูงสุดและ 4) ควรมีการจัดการระบบแรงงานต่างด้าว และการกระจายข่าวสารให้ประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีความเข้าใจมากกว่านี้

อภิปรายผล

1. ความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก ประกอบไปด้วย

1.1 การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าภาครัฐควรมีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยมีการวางแผนโครงสร้างการบริหารที่ชัดเจน สภาพพื้นที่มีความเหมาะสมทางเศรษฐกิจพื้นที่ลงทุนลักษณะทางกายภาพต่าง ๆ เอื้ออำนวยต่อการเป็นเขตเศรษฐกิจอย่างมากโดยเฉพาะด้านโลจิสติกส์ที่จะทำการขนส่งได้สะดวกหลายทางมากขึ้น ความพร้อมของปัจจัยการผลิตการอำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการแบบครบวงจรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศุภชัย วรณเลิศสกุล (2553) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน: โอกาสและอุปสรรคสำหรับการลงทุนจากประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ระเบียบการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโนและนโยบายส่งเสริมการลงทุนของเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโนและเขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโนสามารถพัฒนาได้ตามที่วางแผนไว้

คือ เป็นศูนย์กลางการค้าและบริการของแนวเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตกเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโนจะเป็นหัวรถจักรที่จะช่วยให้ สปป. ลาวพัฒนาไปไกลเป้าหมายในการลดความยากจนสร้างพื้นฐานด้านอุตสาหกรรมและความทันสมัยภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ. 2020) อย่างไรก็ตามการดึงดูดนักลงทุนต่างชาติโดยเฉพาะสำหรับประเทศไทยที่เป็นเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดให้เข้าไปลงทุนในลาวเพื่อสร้างงานสร้างรายได้และพัฒนาฝีมือแรงงานลาวจะช่วยให้มีการพัฒนาสู่เป้าหมายได้เร็วขึ้น

1.2 การสนับสนุนในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการสนับสนุนทางการค้าขายกับประเทศ ส่งเสริมการค้าเสรีเพื่อการกระจายสินค้าไปสู่ตลาดต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาทักษะความรู้ของผู้ประกอบการและส่งเสริมการขยายการลงทุนไปสู่ต่างประเทศ และมีการลงทุนจากภาครัฐและเอกชนด้านการกักเงินจากสถาบันการเงินมีการลงทุนแก่ผู้ประกอบการใหม่ทั้งด้านการเงิน เช่นการธนาคารจัดตั้ง One Stop Service ในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนมีศูนย์กลางการค้าแลกเปลี่ยนระหว่างไทยและพม่ามีช่องทางการค้าขายแดนระหว่างกัน เป็นศูนย์กลางการผลิต การจำหน่ายการขนส่งและกระจายสินค้าในภูมิภาคอาเซียนซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของปาณิสรา ดางเรือง (2545) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน : กรณีศึกษา เมืองเชียงแสน จังหวัดเชียงรายผลการวิจัย พบว่า เมืองเชียงแสนมีบทบาทสำคัญโดยเป็นเมืองพาณิชย์กรรม เมืองท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ เมืองการค้าชายแดน และเขตเศรษฐกิจพิเศษในภาคเหนือตอนบนเนื่องจากความได้เปรียบทางด้านที่ตั้ง การเติบโตทางด้านเศรษฐกิจ การขยายตัวของความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับอนุภูมิภาคในกรอบสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจและหกเหลี่ยมเศรษฐกิจเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย นอกจากนี้ยังมีนโยบายภาครัฐที่สนับสนุนเศรษฐกิจของเมืองให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษๆ ทำให้เมืองเชียงแสนได้รับการสนับสนุนในเรื่องการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวกับประเทศเพื่อนบ้าน

1.3 การอภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้นำมีวิสัยทัศน์มองการณ์ไกลในการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีการบริหารที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องมีโครงสร้างการบริหารที่เหมาะสมมีการกำกับดูแลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษมีกฎหมายต่างเข้ามาในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งปรับปรุงให้เหมาะสม และมีกฎระเบียบที่ชัดเจนและมีศักยภาพในการบริหารการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกหน่วยงานซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศศิพงศ์ รอดเกตเกษม (2554) กระบวนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ กรณี การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด” ผลการวิจัยพบว่า พื้นที่นครแม่สอดมีพื้นที่ติดชายแดน และโดยภูมิศาสตร์มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงให้มีสภาพความเป็นเมือง (Urbanization) เพิ่มมากขึ้น มีศักยภาพและความพร้อมจากศึกษายังสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัจจัยเกื้อหนุนและผลักดันที่จะทำให้เกิดความเป็นไปได้ของการจัดตั้งนครแม่สอด ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษได้นั้น ควรพิจารณาที่ประการแรก การสนับสนุนทางด้านนโยบายจากรัฐบาล ประการที่สอง ศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่เอง รวมถึงลักษณะจำเพาะของพื้นที่ที่มีความจำเป็นต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการแบบมีเอกเทศ ประการที่สาม ความต้องการของพื้นที่ ประการที่สี่ มีงานศึกษาวิจัยรองรับทางวิชาการ และประการห้า การให้ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรของท้องถิ่น และประชาชนในเขตพื้นที่ความ

รับผิดชอบ เพื่อร่วมกันมีส่วนร่วมในกระบวนการดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับผลการวิจัยของเอ็ม ชาวดาราพันธ์ (2012) ได้ศึกษาเรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถทำหน้าที่เป็นตัวเร่งการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของนโยบายที่มีจุดมุ่งหมายให้กระตุ้นเศรษฐกิจ โดยการระดมความคิดเห็นของประชาชน เพื่อให้ได้ต้นตอของปัญหานั้นอย่างเข้มข้น อารมณ์ปรารถนาและความคิดเห็นจะต้องมีรูปร่างและก่อตัวขึ้นเพื่อการตัดสินใจที่สำคัญจากความไม่แน่นอน รัฐบาลจะต้องชะลอกระบวนการให้อำนาจ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญไม่ต่างจากเหตุผลทางสังคมหรือทางการเมือง แต่เนื่องจากสถาบันที่แท้จริงทางเศรษฐกิจ ต้องเกี่ยวข้องกับกฎหมายการค้า การซื้อกิจการ ที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ การจ่ายค่าตอบแทนแบบครบวงจรและทางออกต่อการแก้ไขในสิ่งที่จะเกิดขึ้น การแนะนำผลการดำเนินงานผู้มีอำนาจต้องหาทางออกให้นักพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและในที่สุดผู้มีอำนาจควรมีการร่างเป็นบทเฉพาะกาลหรือร่างกฎหมาย

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นไปได้ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตากพบว่า ความเป็นไปได้ของการการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเห็นด้วยมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าสถานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางที่สามารถส่งออกและนำเข้าสินค้าได้อย่างทั่วถึงและสะดวกที่สุดในการขนส่ง การคมนาคม ถนนหนทางต้องสามารถเดินทางได้อย่างสะดวกทั้งทางบก ทางน้ำทางอากาศและมีความพร้อมในการพัฒนาให้เป็นฐานรากของศูนย์กลางอุตสาหกรรมแห่งใหม่ของประเทศไทยมีการกำหนดนโยบายและแนวทางในการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษมีการวางแผนการดำเนินการและระยะเวลาแล้วเสร็จของการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกมีการควบคุมและติดตามดูแลการบริหารและการดำเนินการของเขตเศรษฐกิจพิเศษมีการออกกฎระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการบริหารบุคคลมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในด้านข้อมูลเพื่อสร้างการรับรู้ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมีระบบสื่อสารที่รวดเร็วปลอดภัย ทั้งระบบโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ตและประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและส่งเสริมการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งทางประชาคมและการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อความรู้ความเข้าใจในการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิมลบัณฑิต (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพื้นที่แนวชายแดนของไทยผลการวิจัยพบว่า 1) การวิเคราะห์ความพร้อมและความเหมาะสมของพื้นที่ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษทางด้านกายภาพ อุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มส่วนที่อื่น ๆ รอให้มีการพัฒนาตามแผนงานของรัฐก่อน ศูนย์กลางการท่องเที่ยว อ.แม่สาย และ อ.เชียงแสน มีความพร้อมที่สุด เพราะมีนักท่องเที่ยวอยู่แล้ว ส่วนกาญจนบุรี ถ้าได้รับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการผ่านแดนแล้วก็จะมีความพร้อมเช่นกัน 2) การวิเคราะห์รูปแบบเขตพิเศษบริเวณชายแดนที่เหมาะสมกับประเทศไทยคณะนักวิจัยได้วิเคราะห์รูปแบบเขตเศรษฐกิจบริเวณชายแดนที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบจากตัวอย่างเขตเศรษฐกิจชายแดนในต่างประเทศ 5 ประเทศ ได้แก่ โปแลนด์ โมร็อกโค จีน-เวียดนาม เม็กซิโกสิงคโปร์-มาเลเซีย ซึ่งจากการวิเคราะห์สามารถแบ่งรูปแบบเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่เหมาะสมกับประเทศไทย เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ 2.1) เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการผลิต 2.2) เขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้บริการแบบรวมศูนย์หรือเขตเศรษฐกิจพิเศษขนาดใหญ่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเซงต์กลาส ซี (2011) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของเขตเศรษฐกิจพิเศษในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนพบว่า การปฏิรูปของจีนกับนโยบายเศรษฐกิจเปิดประตูได้เปลี่ยนประเทศจีน

เพื่อโครงสร้างพื้นฐานและประเทศที่ทันสมัยเขตเศรษฐกิจพิเศษได้กลายเป็นหนึ่งในความสำเร็จหลักในจีน การบรรลุสัมฤทธิ์ผลทางเศรษฐกิจความพยายามสัมฤทธิ์ผลเพื่ออำนวยความสะดวกและสนับสนุนเขตเศรษฐกิจพิเศษจนกลายเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาสนับสนุนเขตเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

1.1 ภาครัฐควรสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและควรมีพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองที่จะเจริญมากขึ้น

1.2 ภาครัฐควรการพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคในในพื้นที่เช่น ไฟฟ้า ประปาผังเมืองในพื้นที่จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

1.3 ภาครัฐต้องปฏิรูปกฎหมายให้ทันสมัยในการคุ้มครองสิทธิชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น

2. ข้อเสนอแนะระดับบริหาร

2.1 ผู้บริหารควรมีนโยบายการบริหารโดยการกำหนดขอบเขตการบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอดจังหวัดตากให้ชัดเจน

2.2 ผู้บริหารควรสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษประโยชน์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษและผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

2.3 ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนและรัฐวิสาหกิจในการผลักดันการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ประสบผลสำเร็จเพื่อประโยชน์ของประเทศ

3. ข้อเสนอแนะระดับวิชาการ

3.1 ควรมีการศึกษาผลกระทบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย

3.2 ควรมีการศึกษาการค้าการลงทุนค่าเงินและสร้างมูลค่าเพิ่มมากขึ้นสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมภายในประเทศ สร้างมูลค่าให้สินค้ามากขึ้นและคุณภาพของสินค้ามีมาตรฐานตามระดับสากลการกระจายสินค้าและผลิตภัณฑ์ส่งออกไปยังต่างประเทศ

3.3 ควรมีการศึกษาปัญหาการส่งเสริมการส่งออก และส่งเสริมการลงทุนในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียง

4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

4.1 ควรมีการวิจัยความพึงพอใจในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

4.2 ควรมีการวิจัยตามตัวแปรที่ศึกษาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทย จังหวัดตาก

4.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแห่งแรกของประเทศไทยกับประเทศอื่นๆ เพื่อทราบถึงปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลกระทบต่อการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

บรรณานุกรม

- กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน. (2557). แนวทางการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย.
- วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 51(4), 78-89.
- กิตติพล โขติพิมาย. (2551). การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนบริเวณจังหวัดสงขลา ประเทศไทย-รัฐเกดะห์ มาเลเซีย. วารสารเศรษฐกิจและสังคม. 45(1), 59-69.
- ชูศักดิ์ จรุธสวีสดี. (2548). ระบบเศรษฐกิจและพัฒนากิจการเศรษฐกิจไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.เสริมมิตรการพิมพ์.
- ปาณิสรา ดางเรือง. (2545). แนวทางการพัฒนาเมืองชายแดน: กรณีศึกษา เมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัย.
- วิศรา ภาณุวัฒน์. (2556). เขตเศรษฐกิจพิเศษ ทวาย. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- วิมล ปั่นคง. (2557). รายงานวิจัยแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่ชายแดนของไทย. สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (ITD).
- ศศิพงษ์ รอดเกตเกษม. (2554). กระบวนการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษ กรณีการจัดตั้งองค์กรประกอบส่วนท้องถิ่น รูปแบบพิเศษ “นครแม่สอด”. ภาคนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศุภชัย วรรณเลิศสกุล. (2553). เขตเศรษฐกิจพิเศษสะพาน-เซโน: โอกาสและอุปสรรคสำหรับการลงทุนจากประเทศไทย. วารสารวิชาการ มอ.บ. 12(1), 29-39.
- สุมาลี วงษ์วิจิต และคณะ. (2547). สถานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนา คณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อดิเรก พันเขียว. (2557). การยอมรับความคาดหวังและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ. 4(6), 50-61.
- M.Soundarapandian. (2012). Development of Special Economic Zones in India. Volume ONE Policies and issues p. 105-115.
- Zeng, Douglas Zhihua. (2011). How do Special Economic Zones and Industrial Clusters Drive China's Rapid Development?. World Bank Policy Research Working Paper No. 558.